

I. VODENJE

Chic & Craft vrstniški mentorji bodo delovali kot vodje te skupine. Skrbeli bodo za celotno skupino, pri čemer bodo pozorni na potrebe in počutje slehernega udeleženca Chic & Craft programa usposabljanja. Morajo biti senzibilni in odločni. Biti vodja je lahko nekaj najbolj naravnega, vendar se je za razvoj oz. izboljšanje spretnosti, ki so potrebne za to, moč usposobiti.

I.1. IZBERITE PROSTOR

Razvijanje sposobnosti: Samorefleksija, odločanje, ki temelji na timskem delu.

Opis: Udeležence pozovite, naj si predstavljajo, da ste vsi v džungli. Glede na težavnost in nevarnost skozi katero se je potrebno prebiti, se mora skupina razdeliti v vrste po štiri. V primeru, da je skupina majhna, se vsi postavijo v eno vrsto. Vsak udeleženec izbere svoj položaj: prvi, drugi, tretji ali četrti. Nato vodja pokaže, da morajo vsi stopiti do enega od štirih kotov, glede na izbran položaj v vrsti. To pomeni, da vsi udeleženci, ki so izbrali prvo mesto v vrsti, stopijo do istega kota itd.

Ko udeleženci zavzamejo svoje položaje, jih pozovite, naj povedo, zakaj so si izbrali določen položaj in kateri položaji so za njih manj privlačni. Če so si njihovi argumenti podobni, jih pozovite k medsebojnemu dialogu, da se skupaj odločijo za izbran vrstni red.

Predlogi: Spoznanje, da so udeleženci te igre zavzeli podobne vloge kot bi jih v kakšni življenjski situaciji, je lahko včasih prav smešno: nekdo, ki je zelo praktičen, postane kavč, nekdo, ki ga skrbi lastni videz, postane roža, ipd.

I.2 VODITE SLEPE

Razvijanje sposobnosti: Vodenje, povezovanje tima, učinkovita komunikacija, iznajdljivost, koncentracija, natančna navodila in zaupanje.

Materiali: Trak za oči, predmeti za izvedbo usposabljanja.

Opis: Ustvarite okolje, ki ga je potrebno zapolniti z različnimi predmeti, ki se jim bo treba izogibati. Skupino razdelite na ekipe po 2 in jih pozovite naj si vsak par izbere kdo bo imel zavezane oči in kdo bo v vlogi vodiča. Tisti, ki bodo imeli zavezane oči, naj zapustijo sobo. Govorite z vodjami in jim pokažite do kod morajo priti in kako lahko komunicirajo s partnerji, ki bodo imeli zavezane oči (lahko se dogovorite samo za 3 oz. 4 besede, s katerimi bodo vodili svojega partnerja in/ali prepovejte dotikanje). V primeru, da je v igri več ekip, dovolite prvim 30% ljudi, da prečkajo ciljno črto in, če kaže, da drugi ne bodo uspeli, zaključite z igro na tem mestu.

Na kratko preletite težave in dobre plati povezane z vodenjem "slepega", izpostavite nekaj argumentov in izluščite znanje, ki ga lahko udeleženci uporabijo v tovrstnih situacijah, nato pa vse pozovite k ploskanju in spodbujanju drug drugega.

Ta vaja je koristna za spoznavanje samega sebe, za ugotavljanje, zakaj je tako težko zaupati drugim ljudem ali prevzeti odgovornost.

Predlogi: Stopnjo težavnosti lahko prilagodite glede na značilnosti skupine. Če menite, da so usmeritve, ki temeljijo na "besednih namigih" za udeležence pretežke, jim lahko dovolite, da se pogovarjajo po svoje, vendar morajo kljub temu ohraniti razumno razdaljo, ne da bi se dotikali partnerja, ki ima zavezane oči. Če gre igra ekipam preveč dobro, lahko težavnost povečate, npr. tako, da morajo hoditi vzvratno.

I.3. USTVARITE POPOLNEGA VODJO

Razvijanje sposobnosti: Razumevanje vodenja, ocenjevanje pozitivnih in negativnih vrednot.

Materiali: Flipchart (samostoječa) tabla za pisanje, barvni flumastri.

Opis: Udeležence pozovite k temu, naj pomislijo na vodjo/voditelja, ki ga občudujejo (lahko je politik, verski vodja, slavna osebnost, športnik/ca, ali pa celo prijatelj/ica, družinski član). Udeleženci naj napišejo nekaj pozitivnih lastnosti izbranega vodje. Hkrati naj pomislijo na možne pomanjkljivosti, ki jih ima ta oseba, če jih sploh ima. Prav tako naj premislijo, če obstajajo kakšne pomanjkljivosti oz. napake, ki veljajo za vse voditelje na splošno. Ko udeleženci zaključijo s to nalogo, naj vsak predstavi izbranega vodjo pred celotno skupino. Nato jih pozovite k razpravi o podobnostih in razlikah med lastnostmi/značilnostmi, ki so jih izbrali. Kaj menijo o vodjah in/ali o značilnostih, ki so jih izbrali drugi udeleženci? Katere značilnosti, ki so jih navedli, tako pozitivne, kot negativne, imajo tudi sami? katerih značilnosti nimajo, pa bi jih radi razvili?

Med razpravo napišite dva seznama: a) lastnosti dobrega vodje in b) možne pomanjkljivosti vodje, o katerih bi se morala strinjati celotna skupina. Ta seznam lahko služi kot referenca za vrstniške mentorje skozi celotno Chic & Craft usposabljanje.

I.4. NEGATIVNI TIPI

Razvijanje sposobnosti: Obravnavanje negativnih članov ekipe.

Materiali: Tiskani izvodi seznama *negativnih tipov*, svinčniki, flipchart (samostoječa) tabla za pisanje.

Opis: Udeležence pozovite k temu, naj pomislijo na primere škodljivih učinkov negativnosti na ekipo. Celotna skupina naj se pogovori o “tipih”, ki so navedeni spodaj. Udeležence pozovite k temu, naj premislijo, če obstaja še kak drug “vedenjski tip”, ki bi ga lahko dodali na seznam. Nato naj udeleženci nizajo ideje o tem, kako lahko vodje obvladajo posamezni tip. Rešitve zapišite, saj lahko vrstniškimi mentorjem pridejo prav v času Chic & Craft usposabljanja.

Seznam negativnih tipov:

1. **Uporniki** — nasprotujejo vsemu, kar je drugačno.
2. **Nihalci** — nenehno spreminjajo svoje razpoloženje in pričakujejo, da se jim bodo drugi prilagodili.
3. **Obrekovalci** — širijo govorice in izdajajo neprimerne osebne stvari.
4. **Obtoževalci** — nenehno obtožujejo druge.
5. **Pesimisti** — zmeraj pričakujejo najhujše.
6. **Pritoževalci** — zdi se jim, da je vse narobe ali da bo kmalu šlo vse narobe.
7. **Odklopljenci** — zdi se jim, da je skoraj vse neumno ali manj vredno od njih.
8. **Vase zaverovani** — nenehno pobirajo zasluge ali kličejo po pozornosti.
9. **Energetski vampirji** — lovijo vašo energijo, kradejo vašo moč.

I.5. KAJ BI NAREDILI, ČE...?

Razvijanje sposobnosti: Predvidevanje resničnih situacij, ki se lahko pojavijo v času Chic & Craft usposabljanja, spodbujanje sprejemanja odločitev.

Opis: Danes boste razmišljali v smeri potencialnih tveganih situacij, do katerih lahko pride znotraj Chic & Craft skupine. Pogovorite se s svojimi vrstniškimi mentorji o tem, kaj bi naredili v primeru spodaj navedenih situacij:

1. Eden od udeležencev se usposabljanja ne udeležuje redno.
2. Eden od udeležencev vam pove, da razmišlja o tem, da bi odnehal/a.
3. Dva udeleženca se cel čas kregata.
4. Eden od udeležencev je ločen od skupine.
5. Trener/Vodja ni pozoren na nekoga, ki to res potrebuje.

To je odprta razprava, zato poskusite, da vsi v vaši skupini povedo svoje mnenje o vseh teh vprašanjih in spodbujajte pobude in občutek za odgovornost.

Predlogi: Med to vajo lahko udeleženci izkusijo strah pred ocenjevanjem, vrednotenjem, sprejemanjem odločitev, nevljudnim ali neprimernim vedenjem, izgubo nadzora, občutkom krivde itd., zato mora biti strokovnjak, ki vodi skupino, usposobljen za obvladovanje vseh teh občutenj.

I.6. ODKRIVANJE VODJE V SEBI!

Razvijanje sposobnosti: Samorefleksija o preteklih izkušnjah.

Opis: To vajo je potrebno izvesti po implementiranju vaje "Ustvarite popolnega vodjo". Ko vrstniški mentorji vedo, katere lastnosti mora imeti dober vodja in kaj počne, boste razmislili o preteklih situacijah v katerih ste se vedli kot vodja. *Kdaj se je zgodilo? Kaj ste občutili? Ste se tega zavedali ali ne? Spomnite se na to situacijo in pogledjte nase od zunaj, kot bi šlo za film: Kaj vidite v tej osebi? Vam je všeč njena igra? Kako to počne?*

Če se udeleženci ne morejo spomniti nobene situacije v kateri so bili v vlogi vodje, jih pozovite, da pomislijo na situacijo v kateri bi želeli biti vodja: *Kaj bi naredili? Kaj bi spremenili pri svojem vedenju?*

Vedno poskusite izpostaviti pozitiven vidik preteklih izkušenj, ne dovolite, da vaša skupina postane žalostna glede tega ali da preteklost obžaluje, povejte jim, da jim lahko vse v življenju koristi pri učenju in izboljšanju samega sebe.

I.8. METEORIT

Razvijanje sposobnosti: Vodenje, delo v timu, komunikacija, pobuda.

Opis: Vaši skupini predlagajte naslednjo situacijo: *“V ocean pade meteorit in ogromen val potopi sleherni košček zemlje. Vi in še pet drugih ljudi (število oseb prilagodite resničnemu številu ljudi s katerimi delate) pa v tistem trenutku letite s toplozračnim balonom. Po nekaj urah začne balon izgubljati zrak, vendar takrat zagledate otok. V morju je veliko lačnih morskih psov in edini način, da dosežete otok je ta, da se znebite enega od potnikov”.* Začnite pogovor o tem, kdo mora zapustiti balon. Vsaka oseba ima določeno vlogo: duhovnik, novinar, medicinska sestra, politični svetovalec, osnovnošolski učitelj in javni uslužbenec Nacionalnega inštituta za statistiko. Vi ste edini preživeli na svetu in morate zagotoviti nadaljevanje vrste. Morali boste sprejeti enotno odločitev; nihče od udeležencev ne sme prostovoljno zapustiti zemlje in vsi morajo pojasniti svoje razloge.

Predlogi: Za izvedbo razprave lahko znotraj skupine prilagodite število in tip vlog.

Za nekatere ljudi je lahko to, da morajo »žrtvovati« člana ekipe, težko, zaradi česar lahko to igro odklonijo. V tem primeru lahko predlagate drugačno situacijo; »vsi so na otoku in se morajo strinjati z nalogami, ki jih je potrebno izvesti, da bi preživeli. Vsak mora pojasniti zakaj je dragocen član skupine (glede na predlagane vloge)«.

